2021 TENYIDIE

Total marks: 80 Time: 3 hours

General Instructions:

- i) Approximately 15 minutes is allotted to read the question paper and revise the answers.
- ii) The question paper consists of 25 main questions. All questions are compulsory.
- iii) Internal choice has been provided in some questions.
- iv) Marks allocated to every question are indicated against it.

N.B: Check that all pages of the question paper is complete as indicated on the top left side.

SECTION - A (Kesi Mhaphrü)

1. Thedzeu phrülie di ketsokeshü hako kelashülie:

Mha khapie mia tsükecüe Kepenuopfü mhodzü nu ruosuo kethengu puo chüpie Puo tsü ba zo. Mha kha mia ketsü ki u nou puotou chü di khashü moro Kepenuopfü süu Puo neilie lho. Kekreilamonyü Puoe chazou monyü thenou-u mehoyakezha la. Huomia mha kha mia tsükecü ki ngu lalieketuo kemerüu la khashüya. Sidi mha pie mia ketsü ki u nei si krei di chütaya. Morei mia bu u tshe u rhu lashüketuo la mha khashükecü rei chütaya. Khristamia we mha khashücü ki u nou puotou chü di khashülie morosuo. Süusü Jisu Khristae u la kedipuo chüshüte shiü süu la we rei Puo khrie Puo rhu lashüketuo kemengu nunu mha kevi kehoupuorei chü morosuo. Mia puoe puo thuo puo zhazhü le mo zo di khatsei pie Niepuu tsüwaketa kelhou mu puo nyaürako rei pete Niepuu vie zo ükecü si di pie mha kevi chü lakeshümia puo kelhou ca ketho-u ngulie bate.

We pete rei rüvemia phre zo. Dopuo rüve chü di kijü hanu keba ki, u bu pevie mu kevie se batuoü monyü khapie mia tsü mu mia zashüketuo la zo. Süla we kepele mhatho nu chüshü morokesuoko donu u nya u rako se Kepenuopfü tshe mu rhu di mia tsü lakeshü ha mha kemeyietho puo zo.

Kenyimia pete rei mha pie mia tsü mia za zolieya mo. Siro kejümia pete rei mha pie mia tsü mia zalie kenjütaya mo. Süla khakeshüe jü mu nyi ikecü dieu ba mo. Mha pie mia tsü mia zakecü nu vi mu u nou tseiphrei rükrükecü huo tuoya. Hauha Niepuu theja kerükrü puo zo. Themia kekra gei theja hau se mia ze kezalie mo di kevie se tuotaya. Dietho di chüshüyakezhamia gei Niepuu ja phishü mu kha sa phipie tsütuo.

-2- NB-T/T/1

No mha pie mia ketsü ki n nou puotou chü di khashülieya me? No mha pie mia tsü mia zakecü nu n zha de chüshülieya me?

	(a)	Mha	kha mia tsük	ecüe Ke	penuopfü mh	odzü nu kedipuo üdi pu ga?	1	
	(b)	Kepe	nuopfüe kedi	puo mel	noya üdi pu g	a?	1	
	(c)	Kiüd	i mha kha mi	a tsücü l	ki huomia u n	ei si kreitaya ga?	1	
	(d)	Khris	stamiae kedip	ouo la ml	ha kevi chü m	iorosuo ga?	1	
	(e)	Kiml	nie di kelhou	ca ketho	-u ngulieya g	a?	1	
	(f)					yietho puo zo üdi pulie vi ga?	1	
	(g)	Mha	pie mia tsü n	nia zakeo	eü nu kimhied	:ü huo tuoya ga?	1	
	(h)		₹0.		a tsü sa phish		1	
	(i) Dieca hanie puo kepetsou dieu thushülie:						=2	
	1.6	(i)	Tseiphrei	(ii)	Tshe			
			SE	CTION	– B (Thedze	Kezo)		
2.		Hanie puo (1) kedapie dieca krie puo nunu krie di hiepengou (100 – 150) mese nu thushülie.						
				Jieko kil	wî nu dzû ke	tsa la themiako tsonfhii mu		
		a. Noe Beituo/Beinuo. Nieko kibvü nu dzü ketsa la themiako tsopfhü mu kemezhie se baketa nounyü die thupie thedzeleshü kethukemeho-u tsü						
		di puo bu kekuokesemia nou va penyüshünu chashülie.						
		Moro						
		b. Bagei rüve kechü nu bageiko puotou chü talie mo di bavüdo kekra thata						
		sidi no mu mia kekra tei khawayakezha rükhruo mhathu puo thupie thedzeleshü nu khashülie.						
	ti	nedzele	shü nu khash	ül1e.				
3.	Han	Hanie puo(1) kedapie dieca hiepengou (50) mes e nunu thushülie.						
		a. N siezeu puo kepenuozha teicie 8 tseikelie kenei he puo baketuo						
	1:	la no Phreikie puo chüpie n zemia n kepenuotho huomia tsüshülie.						
		Mor o b. N puo nnie keze vo Nagamia kene mehoketuo Rüchüdie thushülie.						
	b. N	puo m	me keze vo N	agama	kene mehoke	tuo Ruchudie thushulie.		
			SEC	CTION -	- C (Diezho r	nu Thuyie)		
4.	Die	Die puotou-u kedapie thushülie:						
	(a)	(a) Puo tetsu di kra ba. 'Kra' hau pfhephra kiu ga?						
		(i)	Puo		(ii)	Kenie		
		(iii)	Se		(iv)	Dia		

-3- NB-T/T/1

	(b)	No p	u kebau ketho zo	?		1
	780.000	(i)	Kishi	(ii)	Memu	
		(iii)	Kita	(iv)	Ga	
	(c) Chü pedzekezhü dze pesikeshü üse.					
		(i)	Te	(ii)	Zhie	
		(iii)	Tuo	(iv)	Ya	
	(d)	Nein	uo puo phikou ketei pu	io ba. Diech	a hau nu dietso-u kiu ga?	1
	80000	(i)	Neimuo	(ii)	Phikou	
		(iii)	Ba	(iv)	Ketei	
	(e)	Puo	vorte süla nko mhacüta	tuo. Diecha	hau nu zasou-u pfhüshülie.	1
		(i)	Vorte	(ii)	Süla	
		(iii)	Puo	(iv)	Mhacütatuo	
5.	Diec	a 'lie' l	hau pie diemei mu pu	oca kenyi d	iecha chüshülie. 1	+1=2
6.	Zats	ekhu ½	a hau dieca nu kimhi	e di thuya g	a?	1
7.	Dieca puokru tou-u pie rhiephi (-) kesedo thashülie.					
	(a)		se u vie chülie.			1
	(b)	8) 2)	khise sie zitaya.			1
8.	Teny	idie n	u 'ia' seyacü kitsuo ny	yi ga?		1
9.	Mha	kets ol	kecü 'le' hau se diech:	a puo chüsh	ülie.	1
10.	Unge	Ungophra puo pie diecha chüshülie.				
11.	Diep	Diepe 'nu' hau pie diecha chüshülie.				
12.	Diekhe 'süla' hau se diecha puo chüshülie.					1
13.	Hako thuyie chüpie Tenyidie nu khashülie:					
	(a) I live near the police station.					1
			your aim in life?			1
			someone at the door.			1
	(d) Happy Birthday!					
	(e) Walking is good for you.					

-4- NB-T/T/1

SECTION – D (Diemvii)

14.	Diecako donu puotou-u kedashülie :							
	(a)	Krase kedipuo la meyie ga?						
	()	(i)	Chüterhü thepfu secü la	(ii)	Khriesarüü tsatie theücü	1 la		
		(iii)	Zivicü la	(iv)	Mhanyicü la			
	(b)	Mart	Martin Luther King kimhie di siata ga?					
	` '	(i)	Mia bu puo vükhriwa	(ii)	Suo ba di siata			
		(iii)	Kedie chü ba di siata	(iv)	Mia bu puo pekhriwa			
	(c)	) Kezise kicükipuo puo penuolie ga?						
	` '	(i)	Khoutho ki	(ii)	Tsiacie ki			
		(iii)	Thekeliede zhü	(iv)	Tshü thekelie zhü			
	(d) Zhatshülie mu larü lho Vipfhe. 'Zhatshülie' puoca					1		
	` '	(i)	Vithor khoketa	(ii)	Vi selieketa			
		(iii)	Vitseilieketa	(iv)	Vi moketa			
	(e)	oa chalie lho üdi pu ga?	1					
	1	(i)	U ziviko	(ii)	U shürheiko			
		(iii)	U mhathoko	(iv)	U keneiko			
	Ketsokecü hako dieca 20 – 25 mese nunu kelashülie :							
15.	Ideü kedipuo la Krase pfhü vo mu kedipuopuo chü vo puo ze keselie ga? 1+1=7							
16.	Dunant siata zorei kedipuo thapie kijüu kiezhü zo ga?					2		
17. Kezise puo nuonuo mia kitsuo nyi ga? Supuo Mezeirü khou de					Mezeirü khou doupie chü			
	ga?	A		•		1+1=2		
18.	Supuo puo ba khapie kekramia tsü mvüta ga? Kedipuo la ga?				1+1=2			
19. Rütsolhouŭ krŭ siaketa sie puo nieu puo zepie kirapuo shi					kirapuo shüwa ga? Puo			
	kelhou se pera kimhiecü puo mejüshü ga?							
20. 'Ketho mu Kevi' geizo-u nu kedipuo kezhatho üdi pu ga					üdi pu ga? Suomia keka p			
	hulie	lho üd	i pu ga?			1+1=2		

-5-NB-T/T/1

Ketsokecü hako dieca 40 – 50 mese nunu kelashülie :

21 -	TZ	1. 471. 1.41.					
21. a.		e-e kedikechükipuo puo pelipfümia mu puo zemia kro puo ze ts a? Krase kimhie di jüta üsi ga? Puo kedipuo pu chieli tha ga?	1+2+1=4				
	ne ga	Moro	1+2+1-4				
ъ	Mart	Martin Luther King khunhie mharapuo kehouketuo ki kedipuo chüta ga?					
о.	Kiüdi hateiu nu King-e menuo se morosuota ga? King-e themiako ki kedipuo						
	pu ga		(1+1+2=4)				
	r 5-		(,				
22.	"Hie pfhe ketei chü dzie suo keba						
	Cüi chü se huopiehuorie ke:						
	Hie kethau moʻzhülie dinu."						
	(i)	Diecha hako geizo kiu nunu se par ga?	1				
	(ii)		. 1				
	(iii)	Thenupfüe terhümia puo nupfu geikewa dze sikelie ki kedipu	ochüga? 2				
	Kets	okecü hako dieca 60 – 90 mese nunu kelashülie:					
23. a.	Kedi	kechükipuo mu kedipuo la Lombardy nu terhü chüta ga? Terhü	hau nu				
	mia l	xitsuo rüzalie ga? Kimhie di Red Cross sedelie ga?	2+1+2=5				
		Moro					
b.	10.70	fheil we rünyü vi phiil, n mesei we khrocükhrolhie zo."					
	(i)	Kedipuo la vüpfhi mesei üse 'khrocükhrolhie' üta ga?	(1)				
	(ii)	Kiüdi Keziu puo nieu khawa di ta rühou tuota ga?	(2)				
	(iii)	Keziu tshü tsia chakecü ki ketsapfü puo ki kedipuo pu ga?	(2)				
24.	"Rütsolhouü la ura vo khe						
	La vo nyü rei u keliemia nie						
	Seirülei shü bohou kharü du."						
	(i)	Supuoe Rütsolhouü kie ga?	1				
		U krünuo jüta ro suomia u meholieya ga?	1				
	(iii)	Rütsolhouü kiüdi puo nhicu dze le rünou mota ga?	3				
25. a.	"Nie	Pie Penuo' geizo-u nu suomia bu thepfu-u geiwa ga? 'Nie Pie'					
		a kedipuo ga? Thenupfü kimhie di puo nou kesuo dieko pushü g Moro	ga? 1+1+3=5				
b.	'Ketl	no mu Kevi' geizo-u nu ükezomiae u bu rükralienukeshü die cay	zie dia				
10.		uülie. 'Kijü haü mha üya liro' diecha hau puoca kedipuo ga?	(4+1=5)				

******